

Uppföljning ACT Göteborg

2022

1. Bakgrund

1.1 Verksamhetsbeskrivning

ACT Göteborg är en integrerad verksamhet som bedrivs i samverkan mellan Socialförvaltning Sydväst och Verksamhet Psykiatri Psykos vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset. Verksamheten erbjuder vård och stöd enligt ACT (Assertive Community Treatment) modellen. ACT är en metod för att öka tillgängligheten till samordnade insatser från flera huvudmän och vänder sig till personer med komplexa behov. Uppdraget är att erbjuda en sammanhållen vård och stöd för personer med utökade behov av stödinsatser från hälso- och sjukvården och kommunen. ACT-teamet arbetar aktivt uppsökande med integrerad vård, stöd och kontakt avseende personer med omfattande psykiatrisk sjukdom med eller utan substansbruk. Vård- och stödinsatserna är av sådan art att de i dagsläget inte kan erbjudas inom ramen för det ordinarie utbudet. Utförare är Verksamhet Psykiatri Psykos vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset samt socialförvaltning Sydväst i Göteborgs stad.

Arbetet och samverkan mellan huvudmän regleras i gällande avtal som medföljer som bilaga.

Arbetsättet och metoderna som används inom verksamheten är både beprövade och rekommenderas i Samsjuklighetsutredningen, som på uppdrag av regeringen lämnat förslag på hur samordnade insatser när det gäller vård, behandling och stöd kan säkerställas för bland annat vuxna personer med samsjuklighet. [Från delar till helhet – En reform för samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet - Regeringen.se](#)

1.2 Målgruppsbeskrivning

Målgruppen inkluderar personer över 18 år med komplex problematik, det vill säga sammansatt psykiatrisk sjukdom med eller utan substansbruk och beroende. Det är personer som har utökade behov av samordnade vård- och stödinsatser och som inte kan tillgodoses inom ramen för ordinarie insatser hos respektive huvudman.

1.3 Syfte och mål med verksamheten

Genom uppsökande arbete ska verksamheten initiera och etablera kontakt samt erbjuda individanpassade vård- och stödinsatser för personer som på grund av pågående substansbruk och beroende samt psykisk ohälsa inte kan erbjudas rätt vård och stöd i de ordinarie verksamheterna. Syftet med verksamheten är också att skapa förutsättningar för dessa personer att på sikt kunna erbjudas vård- och stödinsatser inom ramen för den ordinarie verksamheten hos en eller båda huvudmän.

1.4 Organisatoriska förutsättningar

För att lättare kunna möta målgruppens behov är ACT Göteborg indelat i tre olika team, Mobila fältteamet, Mobila resursteamet och ACT teamet. De tre olika teamen riktar sig till olika grupper personer inom ramen för verksamhetens målgrupp i syfte att arbeta brett och underlätta kontaktskapandet och kontinuiteten.

Gemensamt för samtliga teamen är att de genom uppsökande och motiverande arbete initierar, etablerar och erbjuder vård- och stödinsatser för målgruppen. Arbetsmodellen som tillämpas i samtliga teamen är R-ACT (Resursgrupps ACT) i syfte att säkerställa att individens behov av vård och stöd tillgodoses.

ACT-teamet: Teamet har det övergripande ansvaret för psykiatrisk behandling samt biståndsbedömda psykosociala insatser, där insatser inom sjukvårdens eller socialtjänstens ordinära utbud inte har kunnat tillgodose personens behov. Insatserna från ACT-teamet erbjuds endast efter att en remiss inkommit och personen bedöms tillhöra målgruppen. Upptagningsområdet för socialtjänstens insatser är Göteborgs stad. Teamet består av sex fältsekreterare från kommunen samt sjuksköterskor, psykolog- och läkarresurser från sjukvården. Sjukvårdens upptagningsområde innefattar även kranskommunerna där ett arbete med att utveckla samarbetet med dessa kommuner påbörjas under 2023.

Mobila fältteamet: Vänder sig till personer som vanligtvis inte har någon pågående kontakt inom sjukvård eller kommun. Uppdraget är att söka upp, initiera kontakt med individen, göra en första bedömning av individens situation och därefter lotsa personen vidare till rätt instans. Teamet kan kontaktas av anhöriga, hyresvärdar, arbetsgivaren, grannen eller individen själv. Det krävs inte något remissförfarande. Upptagningsområdet är Göteborgs stad, Mölndal och Öckerö. Teamet består av två fältsekreterare och två sjuksköterskor. Det är två huvudmän som finansierar insatserna. Vi har den kommunala delen som finansieras av Göteborgs stad, Öckerö kommun och Mölndals stad och den sjukvårdande delen som finansieras av Sahlgrenska Universitetssjukhuset via Psykiatri Psykos.

Mobila resursteamet: Vänder sig till personer som fått beviljat boende inom något av de sociala boenden som finns i staden. Uppdraget är att möjliggöra bedömning och stöd i kontakten med övriga resurser inom ACT- Göteborg eller annan instans inom sjukvården eller socialtjänsten samt främja samordning och planering utifrån SIP-samordnad individuell plan för personer som bor och vistas inom avdelningen Boende och hemlöshets verksamheter. Boendepersonal, socialsekreterare, sjukvården eller individen

själv kan ta kontakt med teamet för att initiera insatsen. Det krävs inte något remissförfarande. Teamet består av två fältsekreterare och två sjuksköterskor. Teamets insatser finansieras huvudsakligen av Göteborgs stad via avdelningen Boende och hemlöshet. 25% av respektive sjuksköterskeresurs finansieras av Sahlgrenska Universitetssjukhuset via Psykiatri Psykos.

2. Statistik

Under året har ett arbete med att utveckla gemensam struktur för kommun och sjukvård för att följa statistik, resultat och effekter av insatser påbörjats. Verksamheterna ser över möjligheten att använda sig av [Dialog+](#) som en del i arbetet med att följa upp individernas upplevelse av det stöd och vård som erbjuds.

2.1 Statistik 1 januari- 31 december 2022

ACT- teamet	Antal individer	Kommentarer
Pågående ärenden	128	
Inkomna remisser	80	Antal inkomna remisser varierar under året. I genomsnitt är det 15 remisser per månad som inkommer. Vi har kunnat se successiv ökning av remissinflödet.
Inkomna egenremisser	23	Markant ökning under våren 2022. Ett skäl till detta kan vara ökad tillgänglighet för egenremisser. Ett annat skäl tros vara att personer som redan är inskrivna i verksamheten uppmanar och informerar sitt nätverk om att söka sig till ACT Göteborg. Detta då det är många som i egenremisserna hänvisar till vänner och bekanta som redan har pågående kontakt med ACT Göteborg.
Antagna remisser	18	För att kunna erbjuda adekvat vård och stöd utifrån individens behov och antalet pågående ärenden i relation till befintliga resurser görs här noggrann övervägning, bedömning och prioritering av varje ärende. Den omfattande personalomsättningen samt rådande bemanningsläge inom sjukvården har lett till intagningsstopp och därmed begränsat möjligheten att initiera nya ärenden. En del av de inkomna remisserna omfattar individer som har pågående kontakt med respektive huvudman, där grundläggande samordning och samarbete huvudmän emellan kan utvecklas utifrån rådande omständigheter. Dessa remisser skickas vanligtvis tillbaka till

		remittenten med uppmaning om att initiera SIP- Samordnad individuell plan eller andra lämpliga insatser.
Avslutade ärenden	9	De tre främsta orsakerna till att personerna avslutats är: • att individen inte vill ha kontakt trots omfattande och långvarigt motivationsarbete (3 personer) • att personen initialt mår bättre och därför remitteras vidare till övriga ordinarie verksamheter hos respektive huvudman. (4 personer) • Hot- och våld (2 personer) Det är dock tre personer som remitterats tillbaka till ACT Göteborg då insatserna som ordinarie verksamheter erbjuder inte är tillräckligt anpassade för att möta individens behov av vård och stöd. Då dessa personer är i behov av långvarigt stöd och hållande över en längre tid kan samordningen mellan de olika huvudmännen i övriga verksamheter vara bristfällig eller otillräcklig för att behoven hos dessa individer ska kunna tillgodoses.
Mobila fältteamet	Antal individer	Kommentarer
Inkomna ärenden	753	Insatserna handlar om rådgivning, bedömning och lotsning till rätt instans för fortsatt vård och stöd.
Genomförda hembesök	352	
Remitterade ärenden till ACT-teamet	3	Remisstopp ACT-Göteborg
Länkning till socialtjänsten	34	
Länkning till sjukvården	180	Siffrorna visar att en stor del av mobila fältteamets arbete handlar om att ge enskilda stöd i att etablera kontakt med sjukvård i olika former. Med sjukvård avses både primärvård och specialistsjukvård, specialistpsykiatri.
Mobila resursteamet	Antal individer	Kommentarer
Aktuella ärenden under perioden	126	Under våren 2022 har ett arbete för att utveckla och förankra Mobila resursteamets arbete inom avdelning Boende och hemlöshet gjorts. Bland annat har en sjuksköterska från teamet haft en stadigvarande placering på numera nedlagda akutboendet Nya Tillfället. Viss personalomsättning och nyrekrytering har också inneburit att teamets uppdrag inte kunnat fullföljas fullt ut. Vi har dock kunnat se att teamets arbete och förankring blir mer tydlig och att teamet används i allt större utsträckning i enlighet med uppdraget .

Remitterade ärenden till ACT-teamet	12	Teamet kan direktremittera in personer till ACT-teamen. En rutin kring denna process skapas för att få tydlighet kring förfarandet. Remisstopp ACT-Göteborg
-------------------------------------	----	---

2.2 Organisatoriska utmaningar och framgångsfaktorer

Under våren 2021 genomgick sjukvården en omorganisering som innebar att sjukvården inom ACT Göteborg flyttades från Verksamhet Beroende till Verksamhet Psykiatri Psykos. Detta innebar en omfattande förändring och omställning vad gäller ledning och styrning av ACT Göteborg. I juni 2021 trädde den nya omorganiseringen i kraft och fokus för verksamheten har sedan dess varit att skapa en fungerande grundstruktur för arbetet inom ACT Göteborg. Grundstrukturen för arbetet innefattar bland annat ramar för hur samverkan mellan sjukvård och kommun ska läggas upp i det individnära arbetet. En styrgrupp bestående av enhetschefer, verksamhetschefer och avdelningschefer från både sjukvården och socialtjänstens olika socialförvaltningar träffas kontinuerligt för att lyfta och arbeta med strukturella utmaningar som kan finnas i arbetet.

Utmaningarna som har identifierats är bland annat obalansen mellan antalet individer som remitteras in till ACT teamet och det förhållandevis få antal personer som remitteras ut och vidare till ordinarie verksamheter. Eftersom efterfrågan under året har varit hög har fokus lagts på översynen av de insatserna vi erbjuder i syfte att säkerställa att dessa är ändamålsenliga och förenliga med det uppdrag och mål som verksamheten har. Vi har trots detta lyckats att remittera ett fåtal personer vidare till ordinarie verksamheter. Detta ser vi har olika anledningar:

- Planeringen för smidiga övergångar mellan ACT- Göteborg och övriga ordinarie verksamheter i syfte att få individen att känna sig tillräckligt trygg vid byte av mottagning är inte alltid möjlig eller genomförd.
- Individerna som remitteras vidare behöver fortsatt ha täta uppföljningar och insatser som är anpassade efter personens egen förmåga, med hembesök och flexibilitet i möten. Dessa personer remitteras ofta tillbaka till ACT-teamet då den här sorters anpassning inte alltid är möjlig i mottagande verksamheter.
- Ihållande och långvarigt motivationsarbete med individerna krävs för att de ska våga byta mottagning då de har etablerat vissa kontakter inom ACT- Göteborg som de själva upplever fungerar och är därför inte motiverade till att avbryta eller avsluta den kontakten.

Slutsatsen är att inflödet är betydligt större än utflödet och med det uppstår det svårigheter i utförandet av den delen av uppdraget som innefattar länkning och överremittering till ordinarie verksamheter. Det här kan också leda till en ökad risk för att kvaliteten och evidensen i arbetet inte vidhålls. Ledningen från båda huvudmän samt ansvariga läkare och Case managers har lagt upp en gemensam planering för 2023 som går ut på att intensifiera arbetet med att slussa personer vidare till ordinarie vård och

stödinsatser. Från och med 1 mars 2023 hävs även intagningsstoppet då samtliga läkare är på plats i verksamheten.

2.3 Intern samverkan mellan sjukvård och kommun inom ACT Göteborg

Under vårterminen 2022 har det varit omfattande personalomsättning både inom sjukvården och kommunen vilket har lett till att verksamheten främst fokuserat på att säkerställa bemanningen, kompetensen, grunduppdraget, rollerna, mötesstrukturer och arbetssätt. Rekryteringen av sjuksköterskor och läkare har varit en utmaning som inneburit att beslut om intagningsstopp har behövt fattas av sjukvården vid två olika tillfällen under det senaste året.

Arbetet med de organisatoriska förutsättningarna har det senaste året präglats av att ett avtal tecknats mellan berörda parter där de ekonomiska förutsättningarna samt ansvarsområden tydliggjorts. En gemensam intern struktur som möjliggör smidigt och effektivt informationsflöde och dialog i verksamheten pågår i samråd med båda huvudmän.

2.4 Samverkan mellan ACT Göteborg och Göteborgs stad

Insatserna som socialtjänsten erbjuder inom ramen för ACT- teamet grundar sig i att ett uppdrag från individens socialsekreterare skickas till ACT-teamet då ACT Göteborg är en utförarverksamhet. Det är därför av stor vikt att kommunens interna samverkan fungerar. För att säkerställa det har en rutin för mobilisering och genomförande av ACT-teamets insatser upprättats tillsammans med de fyra socialförvaltningarna samt förvaltningen för funktionsstöd. Information och dialog om insatserna som teamet erbjuder har förts i olika forum med både avdelningschefer, enhetschefer och förste socialsekreterare samt sjukvården.

2.5 Uppföljning av insatser utifrån individernas egna upplevelser

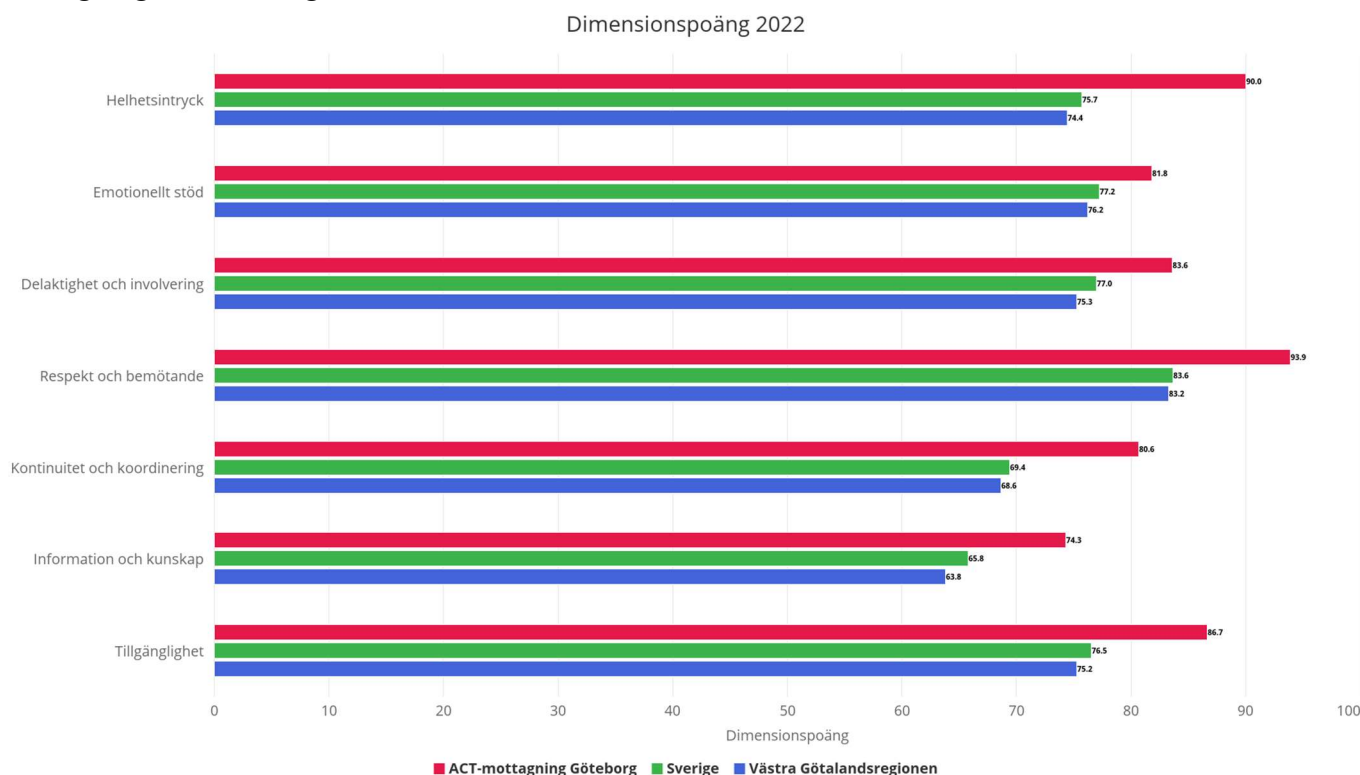
Verksamheten har en rutin för synpunkts- och avvikelshantering som även är förvaltningsövergripande. Vi har dock uppmärksammat att det är få synpunkter som inkommer gällande verksamheten. Detta behöver ses över under 2023 med fokus på riktad information till individer som erbjuds våra insatser.

Avvikelsehantering är också något som är under utveckling. Information och vikten av att göra avvikelser har lyfts i arbetsgruppen och det finns ett pågående arbete där avvikelserna registreras i högre utsträckning i dag.

För att kunna utvärdera verksamhetens insatser utifrån individens upplevelse av det stöd och vård som erbjuds behöver kommunen och sjukvården utveckla ett gemensamt utvärderingssystem som matchar varandra. Vi har påbörjat ett arbete med att undersöka möjligheten att utifrån ett kommunalt perspektiv kunna genomföra ett pilotprojekt med ett uppföljningssystem som sjukvården tagit fram och forskat kring och som har visat på goda resultat i användarvänlighet.

Uppföljningssystemet heter [Dialog+](#) och utgår från ett antal frågor där individen får skatta hur nöjd hen är med olika livsområden och sin upplevelse av vården och stödet som erbjudits i verksamheten.

Sjukvården har genom sin årliga patientenkät fått fram följande resultat vad gäller skattning av faktorer som stöd, delaktighet, kontinuitet och information. På bilden nedan illustreras individernas upplevelse av den vård som erbjudits personerna på ACT-Göteborg under 2022 i relation till Västra Götalandsregionens övriga mottagningar och Sverige som helhet.

Helhetsintryck

Dimensionen avser att belysa patientens upplevelse av vården som helhet, övergripande förväntansstyrda faktorer, upplevd effektivitet och upplevt utfall samt omhändertagande och trygghet.

Emotionellt stöd

Dimensionen avser att belysa om patienten upplever att personal eller behandlare är aktiva och lyhörda inför patientens oro, ångest, smärta, farhågor, rädslor eller smärtor. Och om de är tillgängliga och stödjande, på ett för patienten tillfredställande sätt.

Delaktighet och involvering

Dimensionen avser att belysa huruvida patienten upplever sig involverad och delaktig i sin vård och beslut som rör vården. Dimensionen innehåller perspektiv som belyser läkarinitiativ och patientönskan samt i vilken utsträckning patienten upplever att behandlaren tog hänsyn till patientens önskemål.

Respekt och bemötande

Dimensionen avser att belysa patientens upplevelser av vårdens förmåga till ett bemötande anpassat till individuella behov och förutsättningar. Parametrar som följs upp är om bemötandet präglades av respekt utifrån allas lika värde, medkänsla, engagemang och omsorg. Denna dimension är nära besläktad med Delaktighet och involvering.

Kontinuitet och koordinering

Dimensionen avser att belysa patientens upplevelser av vårdens förmåga till kontinuitet och koordinering. Alltså hur väl patientens vård samordnas internt och externt. Parametrar som följs upp är hur patienten upplever personalens förmåga att samarbeta med varandra i relation till patienten. Dimensionen innehåller även uppföljning av patientönskan, avseende kontinuitet.

Information och kunskap

Dimensionen avser att belysa hur väl patienten upplever att vården förmår informera och kommunicera på ett sätt som är anpassat till patientens individuella förutsättningar och på ett proaktivt sätt. Detta innefattar information om förseningar och väntetider, att patienten får svar på sina frågor på ett begripligt sätt. Att patienten får information om behandling, medicinering, biverkningar och varningssignaler att vara uppmärksam på. Dimensionen avser även att belysa patientens upplevelse av hur väl närstående involveras.

Tillgänglighet

Dimensionen avser att belysa patientens upplevelser av vårdens tillgänglighet vad avser närhet, kontaktvägar och personalens tillgänglighet för patienten och patientens anhöriga.

Resultatet visar på att personer som fått vård via ACT-Göteborg har skattat sin upplevelse som mer positiv än övriga inom Västra Götaland samt hela landet.

Resultatet från Göteborgs stads brukarenkät 2022 är i skrivandets stund inte klart och kan därför inte presenteras här.

Samsjuklighetsutredningens förslag om en genomgripande reform av samhällets insatser för personer med skadligt bruk eller beroende och psykisk ohälsa

Det föreligger behov av en tidig dialog och analys av de förändringar i ansvarsfördelningen mellan sjukvård och kommun som samsjuklighetsutredningen föreslår. Genomlysning av och planering för vad utredningens utfall kan innebära övergripande för kommunen och sjukvården och därmed även ACT- Göteborg, som för övrigt är en högst rekommenderad insats i samsjuklighetsutredningen, välkomnas.